ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

വിശ്വജിത്ഖണ്ഡഃ - ദ്വാവിംശോऽധ്യായഃ

ഭാരതജയാനന്തരം പ്രദ്യുമ്നസ്യ പൂർവോത്തരദേശഗമനമ് -

ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ദുര്യോധനം ശാംതയിത്വാ സാനുജൈഃ കുരുഭിഃ സഹ ..
ജഗ്മതുഃ പാംഡവാന്ദ്രഷ്ടുമിംദ്രപ്രസ്ഥം യദൂത്തമൗ ..1..
ഇംദ്രപ്രസ്ഥാത്തതോ രാജാऽऽജാതസത്രുര്യുധിഷ്ഠിരഃ ..
ഭ്രാതൃഭിഃ സ്വജനൈഃ സാർദ്ധം നേതും കൃഷ്ണം സമായയൗ ..2..
ശംഖദുംദുഭിനാദേന ബ്രഹ്മഘോഷേണ വേണുഭിഃ ..
പുഷ്പവർഷം പ്രകുർവദ്ഭിരിംദ്രപ്രസ്ഥനിവാസിഭിഃ ..
രാമകൃഷ്ണൗ പരിഷ്വജ്യ ദോർഭ്യാം രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ ..3..
പരമാം നിർവൃതിം ലേഭേ യോഗീവാനംദസംവൃതഃ ..
പ്രദ്യുമ്നാദ്യാ ഹരിസുതാഃ പ്രണേമുഃ ശ്രീയുധിഷ്ഠിരമ് ..4..
യുധിഷ്ഠിരോऽനുജഗ്രാഹ കരാഭ്യാം താൻകൃതാശിഷഃ ..
അർജുനം ഭീമസേനം ച പരിരഭ്യ ഹരിഃ സ്വയമ് ..5..
പപ്രച്ഛ കുശലം തേഷാം യമാഭ്യാം ചാഭിവംദിതഃ ..
പരിപൂർണതമൗ സാക്ഷാച്ഛ്രീകൃഷ്ണൗ ച സ്വയം ഹരിഃ

..6..
അസംഖ്യബ്രഹ്മാണ്ഡപതീ ഹരിദാസേന പൂജിതൗ ..
പ്രസ്ഥാപ്യ യദുമുഖ്യാംശ്ച പ്രദ്യുമ്നാദീൻ
സസൈനികാൻ ..7..
സമഗ്രാം ജഗതീം ജേതും ചാജ്ഞാം ദത്ത്വാ വിധാനതഃ
..
മിലിത്വാ സാനുജം ധർമം സർവേശൗ ഭക്തവത്സലൗ
..8..
ദ്വാരകാം ജഗ്മതൂ രാജൻ ഗൗരശ്യാമൗ മനോഹരൗ ..
ഇത്ഥം ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മയാ തേ കഥിതം നൃപ ..9..
ചതുഷ്പദാർഥദം നൃണാം കിം ഭൂയഃ ശ്രോതുമിച്ഛസി .
ബഹുലാശ്വ ഉവാച -
കുശസ്ഥലീം ഗതേ കൃഷ്ണേ സബലേ പുരുഷോത്തമേ
..10..
തതശ്ചകാര കിം സാക്ഷാത്പ്രദ്യുമ്നോ ഭഗവാൻഹരിഃ
..
അദ്ഭുതം തസ്യ ചരിതം ശ്രവണീയം മനോഹരമ് ..11..
മുക്താനാമപി ഭക്താനാം ജിജ്ഞാസൂനാം പുനഃ കിമു ..
അർഥാർഥിനാമർഥദം സദാർതാനാമർതിനാശനമ്
..12..
ചതുർവിധാനാം ജീവാനാം സർവേഷാം പാപനാശനമ് ..
കഥം ദിഗ്വിജയം കൃത്വാ ദിഗ്ജയാർഥീ ഹരേഃ സുതഃ ..13..
ആജഗാമ പുനഃ സൈന്യൈരേതന്മേ വദ തത്വതഃ ..
ദേവർഷേ ത്വം ബ്രഹ്മസുതോ ഭഗവാൻസർവദർശനഃ ..
ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ മനഃ പൂർവം തസ്മൈ തേ ഹരയേ നമഃ
..14..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
സാധു പൃഷ്ടം ത്വയാ രാജന്ധന്യസ്ത്വം തത്പ്രഭാവവിത്
..

ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം ശ്രോതും പാത്രം ത്വമസി ഭൂതലേ
..15..
കൃഷ്ണേ യാതേഽജാതശത്രൂ രക്ഷാർഥം സ്നേഹതോ
നൃപ ..
ശത്രുഭ്യഃ ശംകിതഃ കാർഷ്ണിം
പ്രായുങ്ക്താശുകിരീടിനമ് ..16..
അഥ കാർഷ്ണിര്യദുശ്രേഷ്ഠഃ ഫാൽഗുനേന സമം നൃപ
..
വികർഷന്മഹതീം സേനാം ത്രിഗർതാൻപ്രയയൗ ത്വരമ്
..17..
ത്രിഗർതാധീശ്വരോ ധന്വീ സുശർമാ തേന ശംകിതഃ ..
ഉപായനം ദദൗ തസ്മൈ പ്രദ്യുമ്നായ മഹാത്മനേ ..18..
വിരാടേന തഥാ രാജ്ഞാ പൂജിതോ യാദവേശ്വരഃ ..
സരസ്വതീം നദീം സ്നാത്വാ കുരുക്ഷേത്രം ദദർശ ഹ
..19..
പൃഥൂദകം ബിംദുസരസ്ത്രിതം കൂപം സുദർശനമ് ..
സ്നാത്വാ സരസ്വതീം പ്രാഗാദ്ദത്വാ ദാനാന്യനേകശഃ
..20..
സാരസ്വതാധിപോ രാജാ കുശാംബോ ന ദദൗ ബലിമ് ..
കൗശാംബീം നഗരീമേത്യ ദുര്യോധനവശാനുഗഃ ..21..
ചാരുദേഷ്ണഃ സുദേഷ്ണശ്ച ചാരുദേഹശ്ച വീര്യവാൻ
..
സുചാരുശ്ചാരുഗുപ്തശ്ച ഭദ്രചാരുസ്തഥാപരഃ ..22..
ചാരുചംദ്രോ വിചാരുശ്ച ചാരുശ്ച ദശമസ്തഥാ ..
രുക്മിണീനംദനാ ഹ്യേതേ പ്രദ്യുമ്നേന പ്രണോദിതാഃ
..23..
സിംധുദേശഹയാരൂഢാഃ സർവേഷാം പശ്യതാം ഗതാഃ ..
കൗശാംബീം നഗരീമേത്യ രുരുധുഃ സർവതസ്തദാ ..24..
ബാണൈഃ പ്രാസാദശിഖരാ ധ്വജകുംഭാദിതോലികാഃ ..

ചൂർണീഭൂതാ നിപേതുഃ കൗ ലംകാട്ടാലാ യഥാ മൃഗൈഃ ..25..
ബാണാംധകാരേ ച കൃതേ രുക്മിണീനംദനൈര്യദാ ..
തദോപായനപാണിഃ സൻകുശാംബോ നിർഗതഃ പുരാത് ..26..
കൃതാംജലിഃ ശംബരാരിം ദത്വാ നത്വാ ബലിം ബഹു ..
ജുഗോപ നഗരീം രാജാ ഭയാർതോ ഭയവിഹ്വലഃ ..27..
തദൈവ സൗവീരപതിഃ സുദേവ
ആഭീരനാഥോഽപി വിചിത്രനാമാ ..
ചിത്രാങ്ഗദഃ സിംധുപതിർമഹൗജാഃ
കാശ്മീരപോ ജാംഗലപഃ സുമേരുഃ ..28..
ലാക്ഷേശ്വരോ ധർമപതിർബിഡൗജാ
ഗാംധാരമുഖ്യോഽപി സുയോധനസ്യ ..
വശേ സ്ഥിതാസ്തേഽപി ഭയാത്കിലൈതേ
ദത്വാ ബലിം നേമുരതീവ കാർഷ്ണിമ് ..29..
യയൗ കാർഷ്ണിർമഹാബാഹുഃ സ്വസൈന്യപരിവാരിതഃ ..
അർബുദാന്മ്ലേച്ഛദേശാംശ്ച ജേതും കൽകിരിവോദ്ഭടഃ ..30..
കാലസ്യാപി സുതശ്ചംഡോ യവനേംദ്രോ മഹാബലഃ ..
കാർഷ്ണിം സമാഗതം ശ്രുത്വാ സംമുഖാത്കോപപൂരിതഃ ..31..
പിതൃഹംതുഃ സുതം ഹത്വാ യാസ്യാമ്യപചിതിം പിതുഃ ..
ഇത്ഥം വിചാർയ്യ മനസാ മ്ലേച്ഛാനാം ദശകോടിഭിഃ ..32..
മദച്യുതം പ്രോന്നദന്തം ഗജമാരുഹ്യ രക്തദൃക് ..
നിര്യയൗ സംമുഖേ യോദ്ധും പ്രദ്യുമ്നസ്യ മഹാത്മനഃ ..33..
ആഗതാം മഹതീം സേനാം ശിതബാണപ്രവർഷിണീമ് ..
ചംഡപ്രണോദിതം ദൃഷ്ട്വാ പ്രദ്യുമ്നോ വാക്യമബ്രവീത്

..34..
പ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
സേനാം ഹത്വാപി യശ്ചാണ്ഡം ശിരസ്ത്രസഹിതം ശിരഃ
..
ആനേഷ്യതേ തം സ്വബലേ കരിഷ്യാമി ധ്വജാപതിമ് ..35..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഏവം കാർഷ്ണൗ വദത്യാരാത്ഫാൽഗുനോ
വാനരധ്വജഃ ..
ഏകോ വിവേശ ഗാംഡീവീ ധനുഷ്ടങ്കാരയന്മുഹുഃ ..36..
വീരാൻ രഥാൻ
ഗജാനശ്വാൻസംമുഖസ്ഥാന്ദ്വിധാകരോത് ..
ഗാംഡീവമുക്തൈർവിശിഖൈർഗാംഡീവീ രണദുർമദഃ
..37..
കേചിച്ഛിന്നഭുജാഃ പേതുഃ ശക്തിഖഡ്ഗർഷ്ടിപാണയഃ ..
ഭിന്നപാദാ ഭിന്നനഖാഃ കേചിദ്വീരാഃ സകംചുകാഃ ..38..
ദുദ്രുവുഃ കരിണോ യുദ്ധേ ഭിന്നകക്ഷാശ്ച സക്ഷതാഃ ..
ഗതഘംടാഃ ശ്ലഥന്നീഡാഃ പാതയംതഃ കരൈർഗജാൻ
..39..
ജിഷ്ണുബാണൈർദ്വിധാഭൂതൈർഗജൈരശ്വൈ
രണാംഗണമ് ..
ബഭൗ ക്ഷേത്രം ശംകുലയാ കൂഷ്മാംഡശകലൈരിവ
..40..
തദൈവ ദുദ്രുവുർമ്ലേച്ഛാസ്ത്യക്ത്വാ സ്വം സ്വം
രണാംഗണമ് ..
നഭോ്ഽർകരശ്മിസംഭിന്നാ നീഹാരപടലാ ഇവ ..41..
ഗജാരൂഢോ മ്ലേച്ഛപതിഃ ശക്തിം ചിക്ഷേപ ജിഷ്ണവേ ..
ഭ്രാമയിത്വാ മൈഥിലേംദ്ര സിംഹനാദമഥാകരോത് ..42..
വിദ്യുല്ലതാമിവായാംതീം ബാണൈഃ കൃഷ്ണസഖോ
ബലീ ..

ഗാംഡീവമുക്ഷൈത രാജേംദ്ര ലീലയാ ശതധാച്ഛിനത്
..43..
യാ·വച്ചംഡോ മഹാമ്ലേച്ഛോ ധനുർജഗ്രാഹ രോഷതഃ ..
താവച്ചിച്ഛേദ ഗാംഡീവീ ബാണേനൈകേന ലീലയാ
..44..
ദ്വിതീയം ധനുരാദായ സ ചണ്ഡശ്ചണ്ഡവിക്രമഃ ..
പ്രലയാബ്ധിമഹാവർതഭീമസംഘർഷനാദിനീമ് ..45..
ചിച്ഛേദ സിംജനീം ജിഷ്ണോർഗരുത്മാനിവ പന്നഗീമ് ..
ബീഭത്സുഃ സ്വമസിം നീത്വാ സ്ഫുരംതം ചർമണാ സഹ
..46..
ജഘാന തദ്ഗജം കുംഭേ ശൈലമിംദ്രോ യഥാ പവിഃ ..
അഗ്നിദത്തേന ഖഡ്ഗേന ഭിന്നകുംഭോ ഗജോ നദൻ
..47..
ജാനുഭ്യാം ധരണീം സ്പൃഷ്ട്വാ കശ്മലം പരമം യയൗ ..
ചംഡഃ ഖഡ്ഗം ഗൃഹീത്വാഥ പ്രാഹത്യ പാംഡുനംദനമ്
..48..
തത്ഖഡ്ഗം ചർമണോന്നീയ പ്രാഹിണോത്തം
കുരൂദ്വഹഃ ..
സശിരസ്ത്രം ശിരസ്തസ്യ ദേഹാദ്ഭിന്നം ബഭൂവ ഹ
..49..
സജ്ജം കൃത്വാ ധനുർജിഷ്ണുർനിധായ വിശിഖേ ച
തത് ..
ആകൃഷ്യ പാതയാമാസ പ്രദ്യുമ്നസ്യ ബലേ മഹത് ..50..
തദാ ദുന്ദുഭിനാദോ്ഽഭൂജ്ജയാരാവസമാകുലഃ ..
അർജുനസ്യോപരി സുരാഃ പുഷ്പവർഷം പ്രചക്രിരേ
..51..
തദൈവ കാർഷ്ണിഃ സബലസ്യ ജിഷ്ണും
ചകാര നാഥം വിജയധ്വജസ്യ ..
സംവീജ്യമാനം സിതചാമരാദ്യൈഃ

കപിധ്വജം യാദവവ്യംദമുദൈ്യഃ ..52..
വേഗവാനർബുദാധീശഃ പ്രദ്യുമ്നം ശരണം ഗതഃ ..
ഉപായനം ദദൗ ഭീരുർനമസ്കൃത്യ കൃതാംജലിഃ ..53..
മൗരംഗേശോ മംദഹാസോ ഹയാനാം ദശലക്ഷകമ് ..
ദത്വാ ഭീരുർനമശ്ചക്രേ പ്രദ്യുമ്നായ മഹാത്മനേ ..54..
ഇത്ഥം ഖംഡം ഭാരതാഖ്യം ജിത്വാ കാർഷ്ണിര്യദൂത്തമഃ
..
ഹിമാദ്രിം ദക്ഷിണീകൃത്യ പ്രാഗുദീചീം ദിശം യയൗ ..55..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ശ്രീവിശ്വജിത്ഖണ്ഡേ
ശ്രീനാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ
ബഹുദിഗ്വിജയോ നാമ ദ്വാവിംശോ൅ധ്യായഃ ..22..

GO TOP